

ELS ALTAFULLENCES DEL SEGLE XVI

El propòsit d'aquestes pàgines és força modest ja que només pretenen donar a conèixer alguns dels altafullencs cinc-centistes.

L'estudi de l'Altafulla del cinc-cents, a l'igual de la d'altres èpoques, ha d'afrontar el problema de la manca de documents que presenta el patrimoni arxivístic altafullenc, atès que els arxius, tant el municipal com el parroquial i igualment el fons d'Altafulla de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, no serveixen ni tan sols un document del segle XVI.

La manca de documents cinc-centistes que pateix Altafulla és un argument més que suficient per fer desistir d'investigar el segle XVI, però això és quelcom que no estem disposats a fer, encara que els resultats siguin migrats i només permetin fer aproximacions, ja que poc sempre és més que no res.

La informació sobre els altafullencs del segle XVI continguda en les pàgines que segueixen ha estat trobada de manera ocasional, mentre investigàvem temes aliens a Altafulla, i prové dels manuals notariais de Reus, la Selva del Camp i Tarragona, de l'Arxiu Històric de Tarragona, i dels manuals notariais dels arxius parroquials del Catllar, Tamarit, Torredembarra i Vilabella, de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona.

EL FOGATGE DEL 1553

En parlar dels altafullencs del segle XVI hem de prendre com a referència general el fogatge de l'any 1553 ja que ens permet saber el nombre de focs que aleshores havia a Altafulla i conèixer el pes que els seus habitants tenien en el conjunt de la població del Baix Gaià.

Tenim, doncs, que els 44 focs d'Altafulla representaven el 12,29% de la població comarcal i situaven la vila al quart lloc després del Catllar, Tamarit i Torredembarra (Rovira 1991, 27).

Els 44 caps de casa d'Altafulla, el 29 d'agost del 1553, eren els següents: Lluís de Castellet –militar–, Mn. Pere Magrinyà –vicari–, Bernat Martí, en Febrer, Joan Bergueta, Pere Pallarès, Jaume Bergueta, Antoni Rabassa, en Pinyol, en Soldevila, en Olivart, na Solera, en Fàbre-gues, en Ponç, na Martina –vídua–, en Domingo, en Solsona, en Gatell, Antoni Arçer, en Clariana, Pe Joan, na Canyelles, Jaume Martí, en Diego, en Sellers, en Badalí, en Monlleó, Joan Rabassa, en Teixidor, Francesc Rabassa, en Valls, en Alomar, en Roig, na Pellicera, en Cases, en Guasc, en Sebastià Pallarès, en Ximenes, en Gras, en Pellicer, en Baldric, en Borrut i en Garnell (Iglésies 1979, I,415).

ELS LLINATGES DELS ALTAFULLENCES DEL SEGLE XVI

Els altafullencs cinccentistes localitzats pertanyen a un total de trenta-dos llinatges els quals, per ordre alfabètic, són els següents: Alomar, Baldric, Bergueta, Badia, Ballester, Bonanat, Boronat, Borràs, Cases, Coll, Fàbreques, Febrer, Gatell, Gras, Jové, Lluc, Marquès, Martí, Mora, Montoliu, Pallarès, Pellicer, Pijoan, Pinyol, Pou, Rabassa, Rocamora, Roig, Soler, Solsona, Valls i Vidal.

Si comparem els cognoms dels caps de casa del fogatge del 1553 amb les tres desenes i escaig de cognoms documentats, tindrem que pos-seïm referències de tots els que apareixen en el fogatge, tret d'Olivart, Ponç, Arçer, Clariana, Canyelles, Sellers, Badalí, Teixidor, Guasc, Bellver, Ximenes, Borrut i Garnell. Per contra disposem d'informació referida a persones cognomenades Badia, Ballester, Baradat, Bonanat, Boronat, Borràs, Holinart, Jové, Lluc, Marquès, Mora, Montoliu, Pijoan, Pou, Rocamora i Vidal que, pel fet de no figurar en el fogatge, cal pensar que s'establiren a Altafulla amb posterioritat a l'any 1553.

Llinatge per llinatge, la informació que ara per ara tenim és aquesta:

Alomar

Els Alomar arribaren a Altafulla durant el segle XVI ja que en el fogatge del 1497 no consta cap personatge amb aquest cognom (Iglésies 1991b, 208), però sí que en surt un, "en Alomar", en el del 1553 (Iglésies 1979a, 415).

La primera notícia que tenim dels Alomar altafullencs és del 21 d'octubre del 1551 i correspon al reconeixement d'un deute de 3 lliures i 11 sous que Joan Alomar, pagès, fa al torrenc Jaume Colom.

Dotze anys més tard, trobem el pagès i traginer Joan Alomar –ben segur el mateix Joan Alomar de la referència anterior– manifestant que deu 3 lliures i 4 sous al mercader tarragoní Jaume Colom (potser el Colom de Torredembarra, ara establert a Tarragona) per una flassada.

També sabem que, el 27 d'agost del 1590, un altre Joan Alomar, possiblement fill del Joan Alomar de les notícies anteriors, reconegué deure a Gabriel Torrents, de Tamarit, 8 ducats per un ruc.

Badia

Els primers Badia feren cap a Altafulla la segona meitat del segle XVI ja que no figura cap persona amb aquest cognom en els fogatges de 1497 i 1553 (Iglésies, 1991b, 208; 1979a, 415).

Pel que fa als Badia només tenim una notícia: és del 10 de desembre del 1599 i correspon al reconeixement d'un deute de 23 sous que Joan Badia fa a Alexandre Cendra i Gabriel Ponç, de Tarragona, per mitja quartera de blat.

Baldric

Bartomeu Baldric, l'any 1551, era un dels jurats d'Altafulla. Ben segur que és "en Baldrich", el que apareix en el fogatge del 1553 (Iglésies 1979a, 415). El tornem a trobar en un document del 1565.

Ballester

En el fogatge del 1497 localitzem dos Ballester: Jaume i Pere (Iglésies 1991b, 208), però, curiosament, no en figura cap en el del 1553, tot i que, en els anys anteriors a la confecció del fogatge, vivien a Altafulla persones cognomenades així (Iglésies 1979a, 415).

Joan Ballester, el 15 de març del 1544, vengué a un Ballester, del Catllar, una vinya situada en el dit terme per 27 lliures. També sabem que tres anys més tard, el 20 de juliol del 1547, un Ballester aveïnat a Altafulla reconegué a Cristòfor Ballester, del Catllar, un deute de 20 lliures que liquidà amb la creació d'un censal.

Baradat

El 25 de novembre del 1577 trobem el pescador Joan Baradat, documentat en l'acte de crear un censal a favor d'Antoni Cases, pagès d'Altafulla.

Bergueta

A final del segle XV consta Joan Bergueta entre els caps de casa altafullencs (Iglésies 1991b, 208). Estava casat amb la selvatana Tecla Gondalbeu que atorgà testament el 3 d'abril del 1519, fent hereu el primogènit Joan i deixant 5 lliures a cadascun dels altres fills –Jaume, Jeroni, Pere i Miquel– i 10 a cadascuna de les filles –Isabel i Magdalena–. Joan Bergueta formava part dels altafullencs benestants i la seva casa (creiem que no era l'actual casa Gatell, com diuen Isabel Companys i Maria-Joana Virgili, ans l'Hospital) era una de les més ben parades. Per això el senyor de la vila, Pere de Requesens, l'escollia per residir-hi quan anava a Altafulla ja que el castell, com a conseqüència de les destrosses patides durant la guerra civil del temps de Joan II, no oferia suficients condicions d'habitabilitat, i, en un d'aquests sojorns, hi morí; era l'octubre del 1506 (Companys i Virgili 1993).

En una escriptura del 19 de febrer del 1521 figura com a testimoni Joan Bergueta, pagès d'Altafulla, que no sabem si és el pare o el fill suara mencionats.

Tant Joan Bergueta com la seva esposa Tecla Gondalbeu havien mort el 28 de juny del 1549 en què el seu fill Jaume establí capítols matrimonials amb Isabel Franquès, filla del vallenc Joan Franquès. Jaume aportà al matrimoni una casa i una vinya, lliurades pel seu germà Joan, i féu a l'esposa un escreix de 30 lliures.

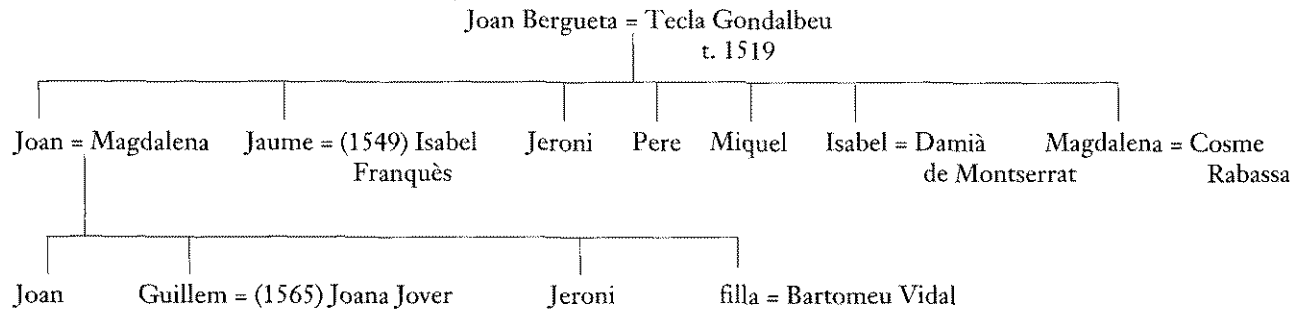
Isabel i Magdalena Bergueta i Gondalbeu es casaren amb Damià de Montserrat (creiem que pertanyia als Montserrat senyors de la Boella) i Cosme Rabassa, respectivament.

Joan Bergueta i Gondalbeu era, el 10 de desembre del 1553, jurat d'Altafulla i, com a tal, reconegué a Miquel Borrut, de Tamarit, un deute de 20 lliures i 15 sous per una partida de blat comprada a raó de 26 sous la quartera.

Jaume Bergueta i Gondalbeu adquiria la roba de la seva família a la botiga de Jaume Colom, de Tarragona, a qui, l'any 1556, reconegué un deute de 2 lliures i 6 sous i, l'11 de març del 1559, un altre de 3 lliures i 15 sous, ambdós per roba de llana. D'aquest Bergueta tenim notícia d'altres dos deutes per compra de blat als torredembarrencs Bartomeu i Sebastià Ivern; al primer li reconegué, el gener del 1558, un dèbit de 8 lliures i 8 sous; al segon, el 30 d'octubre d'aquell mateix any, li admeté que li devia 7 lliures, 2 sous i 6 diners.

Joan Bergueta i Gondalbeu posseïa terres a Virgili i, com la resta de propietaris del terme, tenia qüestions amb Elionor d'Icart, senyora del lloc. Per tractar-los amb els altres terratinents s'aplegà, el 14 de

Els Bergueta

març del 1558, a casa de Gabriel Carbonell, de la Riera de Gaià, i de la reunió sortí l'acord de manllevar de Jaume Bover, mercader de Puigti-nyós, un censal d'un centenar de lliures per tal d'afrontar les despeses del plet.

A Joan Bergueta i Gondalbeu i a la seva esposa Magdalena els coneixem tres fills –Joan, Guillem i Jeroni– i una filla, casada amb Bartomeu Vidal, el nom de la qual ignorem.

El primogènit Joan restà impossibilitat a causa d'un accident i per això l'heretatge dels Bergueta recaigué en Guillem que, el 26 de febrer del 1565, establí capítols matrimonials amb Joana Jovera, filla de Bartomeu i de Caterina Jover, del Mas de la Malella, del terme de Tamarit. En el document els Jover prometeren donar a la filla un dot de 150 lliures més joies, mentre que els Bergueta es reservaren 200 lliures i en deixaren 400 al fill Joan *“per al cas que recobrese forces a sens bon enteniment”* i es pogués casar, si això no succeïa només podria disposar-ne lliurement d'un centenar i la resta passaria a l'hereu, però amb la condició que aquest l'hagués d'atendre.

Referides a Guillem Bergueta tenim quatre notícies: la primera és del 25 de juliol del 1574 i correspon a l'arrendament a Mateu Solsona de 2 jornals d'horta al terme de Montoliu per un termini de 8 anys i al preu anyal de 9 lliures; la segona és l'arrendament d'un hort a Tamarit, establert el 18 de desembre del 1575 a favor de Salvador Vilar, de Tamarit, durant 4 anys i a raó de 9 lliures anuals; la tercera és del 19 de febrer del 1586 i correspon a l'aval que féu a Gabriel de Montserrat en l'escriptura de venda d'un censal de 100 lliures en favor de Joan Oliver, de la Guàrdia dels Prats, i la quarta és el reconeixement d'un deute a Jaume Magrinyà, de Tamarit, efectuat el 23 d'agost del 1589, pel subministrament de mercaderies.

Bonanat

Els Bonanat s'establiren a Altafulla amb posterioritat al 1553 ja que no hi figuren en el fogatge d'aquell any (Iglésies 1979a, 415).

L'any 1564 trobem Jaume Bonanat que, el 20 de novembre, declarà deurer 5 lliures al botiguer tarragoní Mateu Bover per una compra de roba.

En la dècada dels noranta localitzem un altre Jaume Bonanat, potser el mateix, de professió hostaler, que, el 3 de desembre del 1594 i per un termini de quatre anys, arrendà un jornal i mig de terra al preu anyal de 5 lliures. Aquest mateix Bonanat, l'any següent, confessà deure a Jaume Martí, de Tamarit, 27 lliures i 12 sous per un rossi.

Boronat

Coneixem l'existència de Pere Boronat, fill i hereu d'Antoni i Tecla, que, el dia 13 de març del 1552 i a l'edat de 14 anys, establí capítols matrimonials amb Isabel Borrut, filla d'Antoni Borrut, de Tamarit. La núvia rebé un dot de 30 lliures.

Borràs

El fogatge del 1497 dona testimoni de l'existència de Gabriel Borràs, però el del 1553 ja no recull cap altafullenc amb aquest cognom (Iglésies 1991b, 208; 1979a, 415).

Gabriel Borràs aconseguí arribar viu al segle XVI ja que, el 15 d'octubre del 1508, reconegué a Joan Llagostera, de Tamarit, un debitori de 2 lliures.

Cases

Arribaren a Altafulla amb posterioritat a l'any 1553.

Sabem que Antoni Cases, pagès, vivia a Altafulla el 1565 i que, el 1583, tenia arrendats els drets senyorials que Magdalena de Terré, vídua de Joan de Terré, percebia als termes de Ferran, Virgili i Montoliu.

L'hereu d'Antoni fou el seu fill Jaume que estigué casat en primeres noces amb una Nin i en segones amb Esperança Vidal, filla de Montserrat Vidal, pagès de Cabra del Camp, amb la que establí capítols matrimonials el 31 d'agost del 1586. Val a dir que la segona esposa li aportà un dot de 400 lliures.

Coll

S'establiren a Altafulla la segona meitat del cinc-cents.

La primera notícia referida a un Coll altafullenc és del 24 de setembre del 1578 i correspon al reconeixement d'un deute de 30 lliures que Jaume Coll, pagès, va fer a Jaume Martí, boter de Tarragona. Aquest mateix Coll, disset anys més tard, farà una nova confessió de deute, aquest cop per un import de 4 lliures i a favor de Damià Armantein, botiguer de Tarragona.

Fàbregues

El fogatge del 1553 ens parla d'en Fàbregues (Iglésies 1979a, 415) el qual potser és el Joan Fàbregues casat amb Caterina que, el 19 de novembre del 1564, declarà deure a Mateu Bover, botiguer de Torredembarra, 4 lliures i 2 sous per una partida de roba.

A Joan Fàbregues li coneixem dos fills: Miquel, l'hereu, i Pau.

Pau Fàbregues establí capítols matrimonials, el 26 d'agost del 1591, amb Caterina Arbonesa, filla de Tomàs Arbonès, de Tamarit. La parella rebé una dotzena de lliures dels Fàbregues i una casa dels Arbonès.

Febrer

De gent cognomenada Febrer a Altafulla ja n'hi havia l'any 1553 ja que el fogatge d'aqueix any ens parla d'en Febrer (Iglésies 1979a, 415).

Sabem que el pagès Joan Febrer, l'any 1575, aconseguí fer-se amb l'arrendament de la carnisseria de Tamarit. Aquest Febrer, el 1580, atorgà capítols matrimonials amb Tomasa, vídua de Pere Manresa, pagès de Tamarit. Tant l'un com l'altra s'autodotaren amb els béns mobles i immobles que posseïen, però Tomasa hi afegí el centenar de ducats que havia aportat en dot al seu primer matrimoni, sempre que morís sense successió el fill Pere Manresa.

Forner

Coneixem l'existència de Pere Forner que morí amb anterioritat al 13 d'octubre del 1540, data en què la seva filla Eulàlia establí capítols matrimonials amb l'altafullenc Francesc Martí.

Gatell

Miquel Gatell, cabaler dels antics senyors del castell de Lavid i genearca dels Gatell altafullencs avantpassats de Joaquim Gatell i Folch, s'establí a Altafulla l'any 1500 amb la benevolència del senyor de la vila Pere de Requesens (Rovira 1976a, 15).

El fill i hereu de Miquel Gatell és Pere que, el 20 de febrer del 1558, establí capítols matrimonials amb Àngela Figuerola, filla d'Antoni i Àngela Figuerola, veïns de Creixell. Fill del matrimoni fou Pere Gatell i Figuerola casat amb Isabel Canals, natural de l'Argilaga (Rovira 1976a, 16).

Un altre Gatell altafullenc, que ignorem si és descendent de Miquel Gatell, és Bartomeu que, el 18 d'agost del 1599, reconegué deure a Sebastià Plana, d'Alcover, 27 ducats que restaven dels 37, preu pel qual havia adquirit a Plana una mula de pèl castany.

Gras

Podem parlar d'Antoni Gras que, l'any 1564, era el jurat tercer d'Altafulla, i de Joan Gras que, el 1592, ocupava el càrrec de jurat segon (Recasens 1993, 39).

Guasc

Francesc Guasc, pagès, tenia terres al terme de Virgili i per la seva condició de propietari assistí, el 14 de març del 1558, a una reunió a casa de Gabriel Carbonell, de la Riera, on es tractà de les diferències que tenien amb Eleonor d'Icart, senyora del lloc.

Holinart

L'únic altafullenc que coneixem amb aquest cognom és el pescador Joan Holinart que, el 6 d'agost del 1552, confessà deure a Mn. Pere Capdevila, de Torredembarra, 6 ducats d'or els quals es comprometé a pagar-li per Nadal.

Jové

L'any 1497 residia a Altafulla el mercader Pere Jové (Iglésies 1991b, 208) a qui Joan Duran, veí de l'Argilaga, reconegué, l'1 d'octubre del 1523, un deute de 24 lliures per una mula de "*pèl de rata*".

Lluc

S'establiren a Altafulla la segona meitat del cinc-cents.

El pagès Montserrat Lluc reconegué a Francesc Cisterer, pagès de la Selva, un deute de 7 ducats, resta dels 19 ducats del preu d'una mula.

Marquès

Francesc Marquès, l'any 1592, era el jurat tercer d'Altafulla (Recasens 1993, 39).

Martí

El primer Martí altafullenc cinccentista que coneixem és Gabriel Martí el qual, el 7 d'agost del 1536, trobem actuant de marmessor del torrenc Joan Vinyes.

Fill de Gabriel és Francesc Martí que, el 13 d'octubre del 1540, establí capítols matrimonials amb Eulàlia Forner, filla de l'altafullenc Pere Forner. Eulàlia aportà al matrimoni els béns dels seus pares ja difunts i Francesc s'autodotà amb les 60 lliures que el pare li havia deixat en el seu testament.

Jaume Martí, potser l'hereu de Gabriel, figura relacionat en el fogatge del 1553 (Iglésies 1979a, 415).

El 24 de març del 1575 trobem documentat un altre Gabriel Martí, possiblement nét del primer Gabriel.

Monlleó

El 9 de gener del 1564 figura el pescador altafullenc Joan Monlleó en l'acte de reconèixer al torrenc Mateu Bover un deute de 3 lliures per roba de llana.

Montoliu

Joan Montoliu s'establí a Altafulla amb posterioritat al 1497, però abans del 1507 ja que, el 4 d'agost d'aquell any, el trobem en l'acte d'escripturar el reconeixement d'un deute de 4 lliures i 11 sous per una partida d'ordi a un pagès de Tamarit.

Els Montoliu deixaren Altafulla o s'extingiren entre 1508 i 1553 per tal com en la relació dels caps de casa del fogatge del 1553 no consta cap persona amb aquest cognom.

Mora

Arribaren a Altafulla entre 1553 i 1565, atès que no surt cap Mora en el fogatge del 1553, i el 20 de desembre del 1565 trobem documentat Antoni Mora, teixidor de lli, casat amb Montserrat Porta, filla d'Antoni Porta.

Pallarès

A Altafulla, de gent cognomenada Pallarès ja n'hi havia el 1497 (Iglésies 1991b, 208).

L'any 1553 trobem documentat Sebastià Pallarès a qui els jurats de Tamarit imposaren una multa de 10 lliures per haver entrat el seu ramat dues vegades al terme tamaritenc.

Fill d'aquest Pallarès és un altre Sebastià Pallarès, casat amb Paula, que, el 19 de març del 1592, reconegué deurer a Joan Traver, corder de Tarragona, 24 ducats per un matxo.

Pellicer

En el fogatge del 1553 hi ha dos Pellicer: na Pellicera i en Pellicer (Iglésies 1979a, 415).

Possiblement en Pellicer no és altre que el pagès Joan Pellicer que, l'any 1558, havia venut un censal de 6 lliures a Joan Llagostera, de Salomó.

Un altre Pellicer és Jaume Pellicer, documentat els anys 1564 i 1572.

Pijoan

Encara que sembli estrany, el cognom Pijoan, a Altafulla, no hi consta abans del 1553 i amb posterioritat a aqueix any només coneixem l'existència del pagès Francesc Pijoan que, el 10 d'abril del 1597, reconegué a Josep Escarells, mercader de Tarragona, un deute de 3 lliures, 6 sous i 8 diners per deu quarteres de llavor de cànem.

Pinyol

Només podem parlar de Joan Pinyol que, l'any 1592, era el jurat primer d'Altafulla (Recasens 1993, 39).

Pou

Sembla que s'establiren a Altafulla en el darrer quart del segle.

El 10 de juliol del 1590 trobem Antoni Pou en l'acte de pagament a Magdalena Roja, muller de Bernat Roig, 17 lliures i 16 sous per una mula.

Rabassa

En el fogatge del 1553 figuren tres Rabassa: Antoni, Joan i Francesc.

Antoni, l'any 1551, declarà deure 11 lliures i 10 sous a Jaume Colom, botiguer de Tarragona, i el 2 de gener del 1563 el trobem com a valedor en una operació d'arrendament.

Francesc, el 1551, era el jurat en cap d'Altafulla i com a tal, el 8 d'octubre, reconegué a Pere Canet, de Tamarit, un deute de 21 lliures i 10 sous per 10 quarteres de blat.

L'1 de desembre del 1599 trobem Joan Rabassa (dubtem que sigui el Joan Rabassa del 1553) que, junt amb el seu fill Francesc, confessà deure a Jaume Pellicer, de Tamarit, 23 lliures i 8 sous per la resta del preu d'un matxo.

Rocamora

El 10 de febrer del 1546 apareix documentat Pere Rocamora en l'acte de venda d'un censal de 21 lliures a Pere Canyelles, del Mas Nou, del terme de Vespella. Pere Rocamora degué morir o emigrar abans del 1553 ja que no figura en el fogatge d'aquest any (Iglésies 1979a, 415).

Roig

Bertomeu Roig, possiblement “en Roig” del fogatge del 1553 (Iglésies 1979a, 415), confessà, l'any 1552, a Jaume Colom i Joan Torrell, mercaders de Tàrragona, un deute de 7 lliures, 8 sous i 3 diners per roba comprada a la seva botiga. L'any següent, reconegué a Joan Elies, del Mas del Mèdol, un deute de 32 lliures i 4 sous. Aquest Roig, l'any 1565, encara vivia.

Soler

El fogatge del 1497 ens parla de Pere i Antoni Soler (Iglésies 1991b, 208-209) i el del 1553 de na Solera, sens dubte la vídua d'un Soler (Iglésies 1979a, 415).

El 13 de març del 1599 residia a Altafulla Pere Soler a qui Joan Rocamora, de Tamarit, reconegué un deute de 6 lliures, 14 sous i 6 diners.

Soldevila

Només tenim notícies de Pere Soldevila, tal volta en Soldevila del fogatge del 1553.

Aquest Soldevila es mullerà dos cops: el primer amb una Rabassa i el segon amb Caterina a la que féu un escreix de 70 lliures i deixà usufructuària dels seus béns consistents en una casa, un tros de terra amb una pallissa (conegut com el tros de l'era), una vinya de 18 homes de cavadura al camí de la Nou de Gaià i un tros de terra al camí de Ferran, tot a Altafulla.

En el darrer testament que atorgà el 22 de maig del 1584 davant el rector de Vilabella, disposà que un cop hagués mort la seva dona, els marmessors (els jurats d'Altafulla del moment) havien de vendre les seves propietats i amb el diner obtingut comprar censals amb la renda dels quals s'havia de mantenir una llàntia davant el Santíssim de l'església parroquial de Sant Martí la qual havia de romandre encesa els diumenges i els dies de festa.

Solsona

D'altafullencs amb el cognom Solsona ja n'hi havia el 1553 (Iglésies 1979a, 415).

Mateu Solsona, pagès, el 25 de juliol del 1574, prengué de Guillem Bergueta l'arrendament de 2 jornals d'horta al terme de Montoliu durant 8 anys i al preu anyal de 8 lliures.

El 20 de gener del 1592 trobem els germans Joan i Francesc Solsona; el primer, pagès i el segon, capellà i obtentor del benifet de Sant Miquel, a l'església parroquial de Sant Martí.

Valls

Coneixem l'existència de dos altafullencs amb el cognom Valls: Guillem i Gabriel.

Guillem Valls, el 7 d'octubre del 1521, reconegué deure a Gabriel Roig, de Torredembarra, 7 lliures.

De Gabriel podem dir que, el 4 de gener del 1553, confessà a Miquel Viladell, de Gandesa, un deute de 2 lliures per la diferència de preu en un canvi de mules. Aquest Valls, el 8 de febrer del 1558, admeté un deute de 3 lliures i 10 sous en favor de Bartomeu Ivern, de Torredembarra, per una partida de blat. També serà el blat la causa d'un debitori de 5 lliures i 16 sous establert el 2 de gener del 1559, a favor del torredembarrenc Sebastià Ivern. Direm, finalment, que Gabriel Valls, l'any 1564, era el jurat en cap d'Altafulla.

Vidal

Sabem de l'existència de Francesc Vidal a qui Joan Gisqueral, el 15 de setembre del 1550, reconeix deure-li un parell de bous.

CLOENDA

Tot i que al títol no hem posat paraules com aportació, aproximació o notícies, és ben cert que aquest article constitueix un aplec de notícies i, conseqüentment, no és altra cosa que una aportació o aproximació al coneixement dels altafullencs del segle XVI (concretament de 69 vilatans cincentistes) i no cal dir, doncs, que el tema resta obert.

Salvador-J. Rovira i Gómez

BIBLIOGRAFIA

- COMPANYS i FARRERONS, ISABEL i M. JOANA VIRGILI i GASOL (1993): "Noves dades sobre el castell d'Altafulla i el llinatge dels Requesens, a través d'un inventari del 1506 i altres documents del notari tarragoní Joan Comes", *Estudis Altafullencs*, 17: 7-35.
- IGLÉSIES, JOSEP (1979a): *El fogatge de 1553*, volum I. Barcelona: Fundació Salvador Vives i Casajoana.
- - (1991b). *El fogatge de 1497*, volum I. Barcelona: Fundació Salvador Vives i Casajoana.
- RECASENS, JOSEP M. (1993): "Un exemple de la moralitat que regnava a finals del segle XVI, localitzat al Baix Gaià", *Estudis Altafullencs*, 17: 37-41.
- ROVIRA i GÓMEZ, SALVADOR-J. (1976a): *Aproximació al coneixement d'en Joaquim Gatell i Folch (El "Caid Ismail")*. Tarragona: Reial Societat Arqueològica.
- - (1991b): "El Baix Gaià a l'època de Carles I (1516-1556)" dins DD.AA. *El ball del Sant Crist de Salomó*. Tarragona: Edicions El Mèdol.